LAUSUNTO

Asia: E 35/2026 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje AccelerateEU-tiedonannosta.
Talousvaliokunta 29.9.2026

Suomen ilmastopaneeli
Jyri Seppälä, Kati Koponen, sihteeristö Marianne Leino, Maria Karttunen

https://www.eduskunta.fi/pdf/E+35/2026

TAUSTAA

AccelerateEU on komission strategia, jolla pyritään vastaamaan Lähi-idän konfliktin kärjistymisen ja sitä seuranneen energian hinnan nousuun ja vaikutuksiin Euroopassa. Strategia pyrkii vahvistamaan EU:n energiaomavaraisuutta ja kriisinkestävyyttä lisäämällä jäsenmaiden energiayhteistyötä, suojaamalla kuluttajia ja yrityksiä energiakustannuksilta erilaisten tukitoimien avulla, vauhdittamalla puhtaan energian tuotantoa ja sähköistymistä, kehittämällä energiaverkkoja sekä lisäämällä puhtaan siirtymän investointeja.

ILMASTOPANEELIN KESKEISIMMÄT HUOMIOT

Ilmastopaneeli yhtyy pääosin valtioneuvoston kantaan, mutta esittää tässä muutamaan kohtaan liittyviä huomioitaan.

Fossiilisista polttoaineista irtautuessa Ilmastopaneeli muistuttaa, että niiden käyttöä korvaavien ratkaisujen rahoitusta ei tulisi ohjata biomassan polton lisäämiseen. Biotalouden kehittäminen ei saa olla ristiriidassa ilmastotavoitteiden saavuttamisen kanssa. ESABCC[1] on varoittanut bioenergian käytön lisääntymisen vaikutuksista EU:n ilmastotavoitteisiin ja korostanut, että nykypolitiikka lisää metsien käyttöön kohdistuvien paineiden kasvua. Ilmastopaneelin raportti[2] osoitti, että ainakaan Suomessa hakkuita lisäämällä ei voida saavuttaa ilmastohyötyjä, vaikka siten pyrittäisiinkin korvaamaan fossiilisten käyttöön perustuvia tuotteita. Toisaalta Ilmastopaneelin ja Metsäbiotalouden tiedepaneelin raportti[3] näytti, että metsien hiilen resurssitehokkaammalla käytöllä taloudellisia ja ilmastohyötyjä voidaan saavuttaa yhtäaikaisesti.

Suomessa tulee jatkossa käyttää kestäviä biopolttoaineita, joiden raaka-aineiden käyttömäärä- ja alkuperätieto on läpinäkyvää. Biopolttoaineiden kestävyyskriteereissä tulee huomioida nykyistä paremmin tuotannon vaikutukset maaekosysteemien hiilitaseisiin.

Suomen kannan mukaan energiatehokkuustavoitteiden tulisi ensisijaisesti palvella päästöjen vähentämistä kulutuksen rajoittamisen sijaan. Suomen ilmastopaneeli ymmärtää, että Suomen kanta

---

[1] European Scientific Advisory Board on Climate Change (ESABCC) (2024). *Towards EU Climate Neutrality: Progress, Policy Gaps and Opportunities. Assessment Report 2024*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
[2] Seppälä ym. 2022. Metsät ja ilmasto: Hakkuut, hiilinielut ja puun käytön korvaushyödyt. Suomen ilmastopaneelin raportti 3/2022. https://ilmastopaneeli.fi/hae-julkaisuja/metsat-ja-ilmasto-hakkuut-hiilinielut-ja-puun-kayton-korvaushyodyt/
[3] Koponen ym. 2026. Bioperäisen hiilidioksidin tulevaisuus Suomessa – Arvonlisäystä metsäteollisuuden korkeamman jalostusasteen tuotteista ja hiilidioksiditaloudesta. Suomen ilmastopaneelin raportti 5/2026. https://ilmastopaneeli.fi/hae-julkaisuja/bioperaisen-hiilidioksidin-tulevaisuus-suomessa/

perustuu ennen kaikkea siihen, että kansallisena tavoitteena on edistää sähköistymisen kautta tapahtuvaa vetytaloutta, hiilidioksidin talteen ottamisen ja hyötykäytön (CCU) liiketoimintamahdollisuuksia ja muuta puhdasta suurteollisuutta. Suora sähkön kulutuksen rajoittaminen olisi tässä yhteydessä väärä ohjauskeino edistää puhdasta siirtymää, mutta energiatehokkaimpien teknologioiden käyttöönotto myös esimerkiksi vetytalouden ja sähköistämisratkaisujen osalta on välttämätöntä sähkön kulutuksen kasvun hillitsemiseksi.

Hallinnollisen taakan vähentämisen yhteydessä on huomioitava, että luvitusprosesseja ja ympäristöarviointeja keventävät toimet eivät heikennä kohteiden ympäristövaikutusten huolellista arviointia. Luvituksen nopeuttamisen ehtona tulisi olla, että kohteena olevan toiminnon ympäristövaikutukset tunnetaan etukäteen riittävän kattavasti. Tätä varten lupaviranomaisille tulisi olla käytössään selkeät ohjeet siitä, mihin ympäristöasioihin pitää kiinnittää huomiota kyseessä olevassa hanketyypissä. Myöskään oikeudenmukaisia menettelyprosesseja, joissa kansalaisille ja erityisesti paikallisasukkaille annetaan riittävä aika ymmärtää hankkeiden vaikutukset sekä reagoida niihin.